

עת"א 42460/06/23 - טאמר אלעיסאווי (אסיר) ע"י נגד שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים, מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בחיפה

31 יולי 2023

עת"א 42460-06-23 אלעיסאווי (אסיר) נ' שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים ואח'

בפני	כב' הנשיא רון שפירא
עותר	טאמר אלעיסאווי (אסיר) ע"י ב"כ עו"ד שוקרי אבו טביק ואח'
נגד	
משיבים	1. שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים 2. מדינת ישראל

פסק דין

הרקע לעתירה וטענות הצדדים בתמצית:

לפני עתירת העותר שעניינה חישוב תקופת מאסרו של העותר ואופן החלת מנגנון השחרור המנהלי על תקופת מאסרו.

העותר הינו אסיר פלילי המרצה מאסר בפועל של שנתיים ויום החל מתאריך 16.02.22 וזאת בגין הרשעתו בשני תיקים פליליים נפרדים: ת"פ 59530-02-22 של ביהמ"ש המחוזי מרכז, שם הורשע על פי הודאתו בעבירות של ניסיון לביצוע עסקה אחרת בנשק ונדון ל-18 חודשי מאסר בפועל החל מיום 16.02.22 (להלן: "המאסר הראשון"); ת"פ 67973-06-20 של בימ"ש השלום ברמלה, שם הורשע על פי הודאתו בעבירת איומים, כאשר לתיק זה צורף תיק נוסף ת"פ 45729-03-22 של בימ"ש השלום פתח תקווה בו הורשע בעבירה של החזקת סכין שלא כדין, בגין שני תיקים אלה נדון למאסר בפועל של 12 חודשים, אשר ירוצה באופן שבו 6 חודשים ויום מתוכו ירוצו במצטבר ואילו היתרה תרוצה בחופף לכל מאסר אותו הוא מרצה. כן הופעל שם מאסר מותנה בן 3 חודשים שירוצה בחופף לכל מאסר אותו הוא מרצה (מאסרים אלה יכוננו "המאסר השני"). לחובתו הרשעות קודמות בגין עבירות אלימות, נשק, סמים, רכוש והחזקת סכין וכן ריצה מספר מאסרים קודמים.

העותר טוען כי על המשיב לחשב שתי תקופות מנהלי עבור כל אחד מעונשי המאסר שהושתו עליו במסגרת מאסרו הנוכחי. לשיטתו, בגין המאסר הראשון יש לחשב 4 חודשים לתקופת המנהלי ועוד 84 ימים עבור המאסר השני, ובסך הכל כ-7 חודשים. זאת חלף תקופת מנהלי של 84 ימים בלבד שחישב המשיב עבור תקופת מאסר כוללת בת שנתיים ויום. לטענת העותר, בתיק הראשון נדון ל-18 חודשי מאסר בפועל החל מיום מעצרו ה-16.02.22 ובתיק האחרון נדון ל-6 חודשים ויום במצטבר לעונש המאסר בתיק הראשון. נטען כי יש להפריד בין עונשי מאסר אלו וכי ההחלטה לחשב את תקופת השחרור המנהלי לפי עונש מאסר אחד אינה סבירה. כן נטען כי במועד שבו היה קבוע מועד טיעונים לעונש בתיק האחרון, כאשר היה העותר אסיר בתיק הראשון, ביקש מביהמ"ש השלום ברמלה שלא לטעון לעונש במועד זה

עמוד 1

וביקש דחיה של חודש ימים על מנת שיגיע משוחרר מתיק המחוזי ושיתף את ביהמ"ש בנוגע לחששו שאם יטען במועד זה תקופת המאסר בתיק השלום תצטרף לתקופת המאסר בתיק המחוזי לכדי תקופת מאסר כוללת אחת אשר לא תזכה אותו בשתי תקופות מנהלי נפרדות לכל עונש מאסר. לאור הערות ביהמ"ש אשר לא היה מוכן לדחות את הטענות לעונש לעוד חודש כאשר העותר צפוי להיות משוחרר נשמעו הטענות לעונש תוך שביהמ"ש ציין כי ימליץ לשב"ס להתחשב בתקופת המאסר של תיקי השלום כך שתחושב במנותק מתקופת המאסר אותו הוא מרצה בתיק המחוזי. נטען כי מדובר בשני תיקים פליליים שונים בהם הוטלו עונשים שונים ולכן יש לחשב את תקופת המנהלי בנפרד לגביהם.

המשיב טוען כי אין מקום לקבל את העתירה לנסות ולהפריד בין עונשי המאסר. נטען כי בתיק האחרון הגיעו הצדדים להסכם טיעון כולל לעניין העונש ואופן ריצויו, בחופף ובמצטבר, לרבות לעניין הפעלת המאסר המותנה וחפיפתו במלואו במאסר הראשון. כלומר, העותר ובא כוחו הסכימו לעונש מאסר שיחופף בחלקו למאסר בתיק הראשון לרבות הפעלת המאסר המותנה, אך כעת הם מבקשים מהמשיב לנתק בין התקופות הללו, על מנת שהעותר יצא נשכר מחישוב שתי תקופות מנהלי עבור כל אחד מעונשי המאסר שנגזרו עליו בגין שני תיקים שונים ונפרדים. נטען כי נקודת המוצא היא כי על כל אסיר לרצות את מלוא העונש ולאסיר אין זכות להשתחרר שחרור מוקדם. ככל שאסיר זוכה להשתחרר בשחרור מנהלי הוא נהנה בעקיפין מחסר במקומות כליאה.

בכל הנוגע לאופן חישוב תקופת שחרור מנהלי מפנה המשיב לסעיף 68ג(א) לפקודת בתי הסוהר [נוסח חדש], התשל"ב - 1971 (להלן: "הפקודה") ולביטוי "יתרת המאסר" המוגדר בסעיף 68א' לפקודה. כן מפנה המשיב לסעיף 68ה' לפקודה הקובע כי שחרור מנהלי יראוהו כשחרור על תנאי כמשמעותו בחוק שחרור על תנאי ממאסר, התשס"א - 2001 (להלן: "חוק שחרור על תנאי"), המתייחס לאופן חישובה של תקופת מאסר בסעיף 8(א) אשר קובע כי תקופת המאסר לעניין שחרור על תנאי תהיה סך כל תקופות המאסר שעל האסיר לשאת בזו אחר זו, למעט תקופת מאסר שעליו לשאת בשל ביטול שחרור על תנאי. עוד מפנה המשיב לרע"ב 7397/19 **מחמד אבו זאייד נ' שב"ס** (01.12.2019), שהתייחס לאופן חישוב תקופת המאסר לשם בדיקת זכאותו של אסיר לשחרור מנהלי ולפיו תקופת המאסר שמרצה אסיר בזו אחר זו ממספר עונשי מאסר מצטברים מהוות תקופת מאסר אחת לצורך חישוב תקופת המאסר לעניין שחרור על תנאי ולעניין שחרור מנהלי. נטען כי מאחר שהעותר נדון לעונשי מאסר בגין שני תיקים פליליים שונים, כאשר העונש בתיק האחרון חופף בחלקו לעונש המאסר בתיק הראשון, בהתאם להוראות הדין אין משמעות למועד השחרור המנהלי עבור עונש המאסר הראשון היות וביום הקובע - יום מתן ההוראה - היה עצור בתיק האחרון ולכן לא יכול היה להשתחרר בשחרור מנהלי. יתרת המאסר מחושבת מיום כניסתו של העותר למשמורת, קרי, מיום 16.02.22, ועד ליום שחרורו המלא ביום 16.02.24 ולכן כלל תקופת המאסר היא בת שנתיים ויום. התיק האחרון נבלע בחלקו בתיק הראשון ומהווה יחידת מאסר אחת כוללת ובהתאם בוצע חישוב של תקופת המנהלי ביחס לכל תקופת המאסר הכוללת שהינה 84 ימים. המשיב פעל בהתאם ללשון החוק והחלטתו סבירה ולא נפל בה פגם המצדיק התערבות.

דין והכרעה:

לאחר שבחנתי את טענות הצדדים ואת המסמכים שהוצגו לעיוני הגעתי למסקנה כי יש לדחות את העתירה שכן לא נפל בהחלטת המשיב לגבי חישוב תקופת המאסר וחישוב תקופת השחרור המנהלי פגם המצדיק את התערבות בית המשפט.

ההוראות בדבר השחרור המנהלי קבועות בסעיפים 68א' - 68ג' לפקודה, אשר קובעים כי כאשר תפוסת האסירים בבתי

הכלא עולה על תקן הכליאה, יורה הנציב על שחרורם של אסירים העומדים בתנאים מסוימים, וזאת בטרם ריצו אסירים אלה את מלוא תקופת מאסרם. סעיף 68ה' לפקודה קובע כי "שחרור מינהלי, יראהו כשחרור על-תנאי כמשמעותו בחוק שחרור על-תנאי ממאסר, תשס"א - 2001, והוראות החוק האמור יחולו על שחרור מינהלי, בשינויים המחויבים". חוק שחרור על תנאי מתייחס לאופן חישובה של תקופת מאסר וקובע בסעיף 8(א) כי "תקופת המאסר לענין שחרור על-תנאי, תהיה סך כל תקופות המאסר שעל האסיר לשאת בזו אחר זו, למעט תקופת מאסר שעל האסיר לשאת בשל ביטול שחרורו על-תנאי". לכן לשם בחינת זכאותו של אסיר לשחרור מנהלי יש לסכום את כל תקופות המאסר שעליו לשאת בזו אחר זו וביניהן תקופות מאסר מצטברות שהוטלו עליו בתיקים פליליים שונים [רע"ב 7397/19 **מחמד אבו זאייד נ' שב"ס - מדינת ישראל** (01.12.2019)].

כמו כן, כפי שנקבע ברע"ב 7397/19 הנ"ל, השחרור המנהלי מהווה כלי להתמודדות עם עומס בתפוסת בתי הסוהר. "שחרור מינהלי" הוא שחרורו של אסיר לפני תום תקופת המאסר שעליו לרצות, משיקולים שעניינם תפוסת האסירים בבתי הסוהר" [רע"ב 1049/15 **ניסים ניזרי נ' שירות בתי הסוהר** (18.06.2015)]. על פי סעיף 68א' ו-68ג' לפקודה, בהתקיים תנאים מסוימים הקבועים בסעיפים הנ"ל, ישתחרר אסיר לפני תום תקופת המאסר שעליו לרצות ב"שחרור מנהלי". אין לאסיר זכות קנויה לשחרור מנהלי וככל שזוכה אסיר להשתחרר שחרור מנהלי, הוא נהנה בעקיפין ממחסור במקומות כליאה [רע"ב 7397/19 הנ"ל; רע"ב 1049/15 הנ"ל; רע"ב 6943/13 **שלמה אוחנה נ' מדינת ישראל** (14.11.2013)]. אסיר אינו יכול להסתמך על כך שישתחרר שחרור מנהלי, שכן אין מדובר בזכות קנויה, ולכן אין בסיס לטענת העותר בדבר הסתמכותו על כך שיומלץ לחשב את השחרור המנהלי על בסיס שתי תקופות.

כאמור לעיל, החישוב שנעשה על ידי המשיב הינו החישוב הנכון על בסיס הוראות החוק המפורטות לעיל ואין מקום לחשב את השחרור המנהלי על בסיס שתי תקופות מאסר נפרדות כטענת העותר. לאור המפורט לעיל, סבורני כי בנסיבות אלו, לא נפל בחישוב או בהחלטת המשיב לעניין השחרור המנהלי כל פגם המצדיק את התערבותו של בית משפט זה.

העתירה נדחית.

יש להעביר עותק מפסק הדין לב"כ הצדדים וכן לעותר באמצעות שב"ס.

ניתן היום, י"ג אב תשפ"ג, 31 יולי
2023, בהעדר הצדדים.
רון שפירא, נשיא